

Gemeente Gemert-Bakel
T.a.v. de heer J. de Wit
Postbus 10.000
5420 DA Gemert

Veghel

Poort van Veghel 4933
Postbus 501, 5460 AM Veghel
T 0413 - 24 66 01

Utrecht

Amsterdamsestraatweg 656A
3555 HX Utrecht
T 030 - 232 30 90

Ede

Bonnetstraat 31
Postbus 436, 6710 BK Ede
T 0318 - 69 34 19

Maastricht

Stationsplein 8-K
6221 BT Maastricht
T 043 - 820 03 23

Veghel, 4 april 2016

Onderwerp Oplevering: conclusie en aanbevelingen onderzoek exploitatie en zelfwerkzaamheid sportaccommodaties

Projectnummer 15CZ14601

Geachte heer de Wit,

Onlangs hebben wij met u, uw collega dhr. P. Bruystens en wethouder R. Hoppezak onze onderzoeksresultaten besproken. Hierbij is naar voren gekomen dat er naast de cijfermatige resultaten uit het onderzoek naar de buitensportaccommodaties ook conclusies en aanbevelingen met betrekking tot het gehele accommodatiebeleid naar voren komen. Op grond hiervan is de voorliggende opleverbrief geschreven. Wij willen u informeren over onze conclusies ten aanzien van het onderzoek in relatie tot de actuele en toekomstige visie omtrent sport en beweging in uw gemeente. Doordat een aantal van de conclusies aanleiding geven tot het wijzigen van de Kadernota Sport, zijn er ook aanbevelingen en vervolgstappen uitgewerkt.

Krachtenveld rondom sport en beweging in uw gemeente

Gedurende het onderzoek is er een beeld ontstaan van de krachten die binnen uw gemeente invloed hebben op de exploitatie van uw sportaccommodaties. De afbeelding op de volgende pagina geeft het actuele krachtenveld weer. Hierbij is de Kadernota Sport met de daarin vernoemde uitgangspunten als vertrekpunt gekozen (blauwe kader). De aspecten die invloed hebben op de implementatie van de kadernota zijn daaronder weergegeven (groene kaders). Er is een wisselwerking tussen de Kadernota sport en de verschillende aspecten die invloed hebben op de uitwerking van deze kadernota. Uit de resultaten van het door Copier uitgevoerde onderzoek naar de exploitatie en zelfwerkzaamheid blijkt dat deze wisselwerking een resultaat geeft dat niet gewenst is. Daarom is het verstandig om nu alle invloed hebbende ontwikkelingen te parkeren en eerst de actuele Kadernota Sport tegen het licht te houden.

Krachtenveld sport en beweging in relatie tot de maatschappij

Conclusie uit onderzoek

In lijn met de opdracht welke verstrekt is aan Copier, is het onderzoek uitgevoerd op basis van meetbare eenheden en gebruikelijke normen. Op grond van het onderzoek en in relatie tot de Kadernota Sport zijn de volgende conclusies te trekken:

- De kapitaalslasten van de exploitatie van buitensportaccommodaties in de gemeente Gemert-Bakel wordt niet gedekt met de huidige middelen.
- Grote renovaties of vervangingen (de kapitaalslasten) op sportaccommodaties worden niet financieel gedekt en daardoor uitgesteld of met extra aangevraagd budget gerealiseerd. De uitvoering van de renovaties en vervangingen is afhankelijk van politieke besluitvorming. Hierdoor is het behouden van de kwaliteit van de voorzieningen niet zeker voor de toekomst en is het niet mogelijk om de sportaccommodaties toekomstbestendig te beheren.
- De onderhoudskosten van de exploitatie van buitensportaccommodaties in de gemeente Gemert-Bakel worden bijna sluitend gedekt vanuit de huidige middelen.
- Kader 12: de verenigingen dragen 1/3 bij aan de vervangingsinvesteringen: heeft tot gevolg dat het budget voor de exploitatie van buitensportaccommodaties bij de gemeente verhoogd moet worden en de verenigingen meer moeten gaan bijdragen.

- Deze verhoging van lasten zal zeer waarschijnlijk tot financiële problemen leiden bij de verenigingen zoals deze nu georganiseerd zijn.
- Privatiseren van de exploitatie (kader 8 Kadernota Sport) van de accommodaties in de huidige staat (o.a. oude kleedruimten) zal mogelijk ook tot financiële problemen leiden bij verenigingen.
- Het vergroten van de zelfwerkzaamheid en de bijbehorende vergoeding voor zelfwerkzaamheid zal voor de meeste verenigingen geen mogelijkheid zijn, daar verenigingen nu al vaak kampen met steeds minder vrijwilligers. Sommige verenigingen voeren op dit moment al een groot aantal werkzaamheden uit.
- Aanhouden van de Kadernota Sport in de huidige vorm en in de huidige situatie van de hurende sportverenigingen, zal niet tot de realisatie van de beoogde doelen leiden.

Aanbevelingen

Samenwerken met de vitale sportverenigingen

Verenigingen hebben tot nu toe vaak zelf voor de draagkracht gezorgd om aan hun financiële verplichtingen te voldoen. Sponsoring, contributie, zelfwerkzaamheid en subsidies vormen de bron van de draagkracht. Een sportvereniging kan meer betekenen wanneer zij zich ontwikkelt tot de, in de Kadernota beoogde, "Vitale sportvereniging". Een vitale sportvereniging is in staat om zich aan te passen, is herkenbaar in de kern en is een open samenwerkingspartner voor sport- en niet-sport gerelateerde organisaties. Om deze wisselwerking tot stand te brengen is het belangrijk dat de verenigingen beter ondersteund worden door de gemeente en de gemeenschap (inwoners en ondernemers). De gemeenschap kan samen met de verenigingen zorgen voor een beter leefklimaat en een toegankelijk palet aan sportfaciliteiten voor de georganiseerde sporter en de individuele sporter.

Updaten Kadernota Sport

Met het oog op de conclusies uit het onderzoek en het krachtenveld waarin sport zich bevindt, word geadviseerd om de huidige Kadernota Sport tegen het licht te houden, aan te passen en vervolgens geleidelijk te implementeren. In de Kadernota moeten de kaders en de doelen elkaar aanvullen en versterken. Hierbij wordt samenhang gezocht met het subsidiestelsel, de wijze van exploitatie van sportaccommodaties en de rollen van de gemeente, verenigingen en de gemeenschap.

Lokaal centraal: dialoog tussen de gemeenschap en verenigingen

Om de inhoud van het gemeentelijk beleid aan te laten sluiten bij de behoefte, wordt geadviseerd om per kern inventarisatiebijeenkomsten te organiseren met als onderwerp sport en beweging. In deze bijeenkomsten hebben naast de sportverenigingen (zowel bestuur als leden) ook andere personen en organisaties uit de gemeenschap een belangrijke rol. Doelstelling hierbij is om sport en beweging in de gemeenschap integraal te integreren en zo de sportverenigingen vitaal en toekomstbestendig te maken.

Gemeente als regisseur en coach

De gemeente kan door de actualisatie van het beleid in de Kadernota Sport zich ook geleidelijk in de positie van regisseur brengen en als coach optreden richting de vitaler wordende sportverenigingen.

Activeren van adaptatie

Het aanjagen van de vitalisering van sportverenigingen kan onder andere worden gerealiseerd doordat er op korte termijn veel gebouwen op de sportaccommodaties aan vervanging of renovatie toe zijn. Hierdoor is nu het natuurlijke moment in de beheercyclus bereikt om de locatie van sportaccommodaties voor de toekomst te beoordelen. De voor renovatie en vervanging benodigde middelen worden ingezet op een wijze die het beste aansluit bij de behoefte van de verenigingen en de gemeenschap.

Hiernaast zijn er ook mogelijk andere kansen die bijdragen aan de vitalisering van sportverenigingen en het bevorderen van sport en beweging in de gemeente Gemert-Bakel. Bijvoorbeeld het multidisciplinair inrichten van de sportaccommodaties met velden voor meerdere soorten sporten en trimparcoursen rondom sportparken. Ook het openstellen van sportparken en het aanleggen van faciliteiten voor de individuele sporter zorgt ervoor dat er overdag meer gebruik gemaakt wordt van de sportparken. Daarnaast kunnen verenigingen de samenwerking opzoeken met bedrijven die zich bijvoorbeeld richten op fysiotherapie, fitness, bootcamps en kinderopvang etc. Zo kan het sportpark meerdere huurders krijgen en over betere faciliteiten beschikken. Ook kan het beheer en onderhoud anders georganiseerd worden met de inzet van langdurig werklozen en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze mensen kunnen in een tegenprestatieproject bijvoorbeeld helpen bij de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden op sportparken en gelijk werkervaring opdoen.

Advies vervolgtraject: maatschappelijke inventarisatie en update Kadernota Sport

Op basis van de voorgenoemde conclusies en aanbevelingen wordt voorgesteld om de Kadernota Sport te updaten. Om een beleidsrichting voor de lange termijn vast te stellen wordt voorgesteld om de gemeenschap te betrekken in de rol van burgeradviseur. Zo ontstaat er een Kadernota die beleidskaders geeft voor het integraal integreren van sport en beweging in de gemeenschap. Daarnaast is het van belang dat alle gemeentebestuurders betrokken worden bij de aanpak van- en de vorderingen en resultaten uit het proces. Omdat er in het hierna voorgestelde proces vanuit een brede scope gewerkt wordt naar een specifieke Kadernota voor Sport en Beweging, is een strakke projectleiding van groot belang. Men mag bij de vorming van een kadernota niet verzanden in details.

1. Voortraject ten behoeve van draagvlak voor herziening sportbeleid
 - a. Samenstellen projectgroep van ambtenaren en adviseurs.
 - b. Opstellen advies voor herziening sportbeleid (voorstel voor proces herziening kadernota).
 - c. Advies bespreken met Wethouder en vervolgens met college van B&W.
 - d. Eventuele bijstelling advies.
 - e. Raadsbijeenkomst
2. Organiseren van sportcafé bijeenkomst voor iedere kern
 - a. Met projectgroep opstellen van vraagstellingen voor het Sportcafé per kern.

- b. Regelen locatie (sportverenigingen zijn gastheer), programma, uitnodiging en aankondiging voor de gehele gemeenschap. Nadruk moet gelegd worden op de betrokkenheid van leden van sportverenigingen.
 - c. Tijdens bijeenkomst worden de opgestelde vragen behandeld volgens het cafémodel.
 - d. Afsluitend worden er in iedere bijeenkomst vertegenwoordigers voor de overkoepelende klankbordgroep Sport en bewegen gekozen.
- 3. Verzamelen resultaten sportcafés in een beeldend verslag met actieplan
 - a. Per bijeenkomst een beeldende samenvatting maken welke met alle deelnemers van de desbetreffende bijeenkomst wordt gedeeld.
 - b. Organiseren integraal Sportcafé (1) waarbij alle eerdere bezoekers van Sportcafés zijn uitgenodigd.
 - c. Alle bijeenkomsten samen verwerken in een beeldend verslag met een actieplan en conclusies ten aanzien van Kadernota Sport en Beweging. Verslag voorleggen aan klankbordgroep Sport en bewegen.
 - d. Bespreken verslag en vervolgstappen met projectgroep.
 - e. Verslag Sportcafé delen met college, raad en deelnemers.
- 4. Aanpassen Kadernota Sport en Beweging
 - a. Opzet Kadernota Sport en Beweging bespreken met projectgroep, klankbordgroep en wethouder.
 - b. Voorleggen opzet Kadernota Sport en Beweging in integraal Sportcafé (2).
 - c. Verwerken zienswijzen uit integraal Sportcafé (2).
- 5. Voorleggen Kadernota Sport en Beweging en aanverwante plannen met betrekking tot het subsidiestelsel ter vaststelling aan College van B&W en Raad.

Tot slot

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van ons rapport of de inhoud van deze opleverbrief dan kunt u contact opnemen met onze adviseurs Silvain van de Wiel (06 – 83397989) of Linde Nouwens (06 – 41275408). Vanzelfsprekend willen wij u ook in het vervolg graag ondersteunen in deze casus. Indien gewenst kunnen wij u hiervoor een gespecificeerde aanbieding doen voor de in deze brief aanbevolen aanpak. Vanzelfsprekend is de voorgestelde aanpak een mogelijke richting welke wij op grond van uw wensen en zienswijze kunnen aanpassen.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
Copier Advies & Engineering B.V.

Ing. W.A. Glaap